

Fra vision til virkelighed - handleplan for frivilligt socialt arbejde 2016-17

Indledning

Handleplanen er en udmøntning af Rødovre Kommunes politik på det frivillige sociale område, som er vedtaget i efteråret 2014.

Hvert år forelægges handleplanen for indsatsen på det frivillige sociale område for det kommende år sammen med en status på indsatserne i det forgangne år.

Lovgrundlaget for politik og handleplan er servicelovens § 18, hvor der står: *"Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger"*.

I Rødovre har vi siden 2007 haft et frivilligcenter. Rødovre Frivilligcenter en selvstændig forening, men de modtager økonomisk tilskud fra Rødovre Kommune, og kommunen er repræsenteret i bestyrelsen. Med beslutningen om at etablere et frivilligcenter i Rødovre var Kommunalbestyrelsen med til at forbedre forudsætningerne og rammerne for det frivillige sociale arbejde i kommunen. Som kommune skal vi ikke konkurrere med frivilligcentret om at bistå de frivillige – vi skal i stedet indgå i et konstruktivt samarbejde. Vi anser Rødovre Frivilligcenter som en central platform for det frivillige sociale arbejde i kommunen, og centret udgør derfor en vigtig brik i udmøntningen af Rødovre Kommunes frivillighedspolitik i praksis.

Visionen

Visionen er, at Rødovre Kommune skal være en af landets bedste kommuner at være frivillig i enten som forening eller som enkeltperson. Politikens vision realiseres med fire strategimål, der vedrører 1) *gode rammer*, 2) *synlighed og netværk*, 3) *nye alliancer* samt 4) *økonomisk støtte*.

Temaer i handleplan

For at udmønte politikens fire strategimål er der i den nye handleplan valgt følgende tre temaer: 1) Samarbejde på tværs, 2) rummelige og mangfoldige fællesskaber samt 3) værdien af frivillig social praksis. Temaerne er nærmere beskrevet nedenfor.

Samarbejde på tværs

Rødovre Kommune ønsker, at frivillige organisationer, foreninger, virksomheder og enkeltpersoner tager et medansvar for løsning af sociale og sundhedsrelaterede opgaver i kommunen.

Vi ser samarbejde som en vigtig vej til at finde nye bæredygtige løsninger på komplekse problemstillinger. Som samfund kan vi ikke løse udfordringer som ensomhed, integration og arbejdsløshed, hvis ikke vi tænker nyt og arbejder sammen på tværs af sektorer og faggrænser.

Værdien af frivillig social praksis

Der er ikke lang tradition for at beskæftige sig med måling af indsatser på det frivillige sociale område. Og man må ikke stirre sig blind på tal og statistikker, for så risikerer man at få et forladigt billede af hvad, der virker og for hvem, i det frivillige sociale arbejde. Tal og statistikker siger nemlig ikke noget om menneskene bag tallene eller deres problemer, og de frivillige sociale foreninger leverer ikke standardiserede løsninger til deres brugere. Trods disse udfordringer er der god grund til at interessere sig for værdien af det frivillige arbejde, man laver. For ved at gøre det får man et indtryk af, om den enkelte indsats rent faktisk virker, eller om man i virkeligheden hellere skulle bruge kræfterne på en anden måde.

Rummelige og mangfoldige foreningsfællesskaber

Velfærd handler ikke kun om ydelser; det handler i høj grad om fællesskab og relationer mellem mennesker. Som mennesker har vi behov for at tilhøre et fællesskab, og det behov kan ingen ydelser dække alene. Derfor sætter handleplan 2016 med inspiration fra Frivilligrådet fokus på at støtte de frivillige sociale foreninger i arbejdet med at skabe rummelige fællesskaber, herunder støtte dem i at blive mere opsøgende over for alle typer af mennesker som fx udsatte, mennesker med handicap og flygtninge.

Der er mange gevinster ved at åbne sin forening op. En øget mangfoldighed blandt medlemmerne giver bedre muligheder for at kunne møde brugernes forskellige behov. En mangfoldighed af ressourcer, viden og perspektiver er også med til at skabe udvikling i foreningen og dermed gøre den stærkere. Ligesom det er med til at aflive myter og bekæmpe fordomme.

Indsatserne

Indsatserne i handleplan 2016-17 er en blanding af videreførte og nye indsatser. Handleplanen er ikke en udtømmende beskrivelse af, hvad der foregår på området. Udover de beskrevne indsatser afholder Rødovre Kommune hvert år forårskonference, netværksaften og årets ildsjæl med sigte på at pleje og udvikle det nære samarbejde samt bidrage til netværksdannelsen på tværs af foreningerne.

Strategimål 1: Vi skaber gode rammer for den frivillige sociale indsats i Rødovre

Det er ikke Rødovre Kommune, der leverer frivillige indsatser. Ligesom vi som kommune ikke kan kontrollere, hvilke indsatser og tiltag de frivillige sociale foreninger sætter i værk. Vi kan bidrage til udviklingen af området ved at sikre, at de frivillige sociale foreninger får de bedste rammebetingelser for deres arbejde. Det gælder både for foreninger og enkeltpersoner.

Styrke vores organisatoriske parathed og åbenhed (videreført fra 2015)

Baggrund

I fremtiden vil Rødovre Kommune gerne samarbejde endnu mere med frivillige om at løse forskellige vigtige velfærdsudfordringer. Det handler ikke om at erstatte offentlige forpligtelser med frivillige indsatser. Frivillige skal ikke løse opgaver, der er visiterede, kommunale ydelser. I de fleste tilfælde vil grænsen gå ved pleje- og behandlingsopgaver eller pædagogiske opgaver, men afgrænsningen kan ikke formuleres helt skarpt. Der skal være plads til individuelle og lokale hensyn.

Vi skal tage professionelt hånd om det frivillige engagement og ad den vej være med til at sikre det frivillige sociale arbejde gode rammer. Denne professionalisme og åbenhed kræver, at vi gør os klart, under hvilke betingelser og rammer samarbejdet skal foregå. Det er blandt andet vigtigt at være opmærksom på afgrænsningen mellem parternes roller og arbejdsopgaver. Rødovre Kommune har i 2014 udarbejdet et notat om 'Principper for samarbejdet med frivillige', som vil danne grundlag for indsatsen.

Indsats

- Vi vil etablere et samarbejdsforum for relevante ledere og medarbejdere på udvalgte fagområder (fx ældre-, sundheds-, det specialiserede socialområde og integrationsområdet) med deltagelse af Rødovre Frivilligcenter. Der holdes et årligt møde med henblik på vidensdeling og udvikling af det frivillige sociale arbejde på området.
- Vi vil med udgangspunkt i 'Principper for samarbejde med frivillige' udarbejde en samarbejdsguide målrettet ledere og medarbejdere i Rødovre Kommune med retningslinjer for, hvordan man kommer i gang med et samarbejde, hvordan man fastholder et godt samarbejde, hvad vi kan tilbyde som offentlig arbejdsplads samt information om aftaler og formalia.

Gevinst

Den frivillige sociale indsats øger livskvaliteten både hos de frivillige selv og hos deres brugere, og den er et godt supplement til den kommunale indsats.

Kan vi måle værdien af frivilligt socialt arbejde? (ny indsats)

Baggrund

Kan vi måle værdien af frivilligt socialt arbejde? Og i så fald, hvordan? Det kan være vanskeligt, men der kan være god grund til at forsøge. Derfor vil vi medvirke til at inspirere foreningerne til at interessere sig for, hvad der

virker, som en del af den frivillige sociale praksis, og vi vil hjælpe dem med at opbygge viden om konkrete kvantitative og kvalitative målemetoder.

Indsats

- Vi vil med bistand fra en ekstern aktør gå i dialog med to foreninger om at måle værdien af deres indsats med henblik på at styrke deres fokus og kompetencer på området. De foreninger, der ønsker at indgå i dialogen, har det til fælles, at de gerne vil 'kigges i kortene' og er villige til at udvikle deres aktiviteter, og undersøge om der er ting, de burde gøre anderledes.

Gevinst

Ved at sætte øget fokus på værdi og målemetoder og derigennem skærpe de frivillige foreningers interesse for, hvilke indsatser der giver værdi for brugerne, støtter vi foreningerne i at bruge deres ressourcer på en måde, der kommer brugerne mest muligt til gavn.

Strategimål 2: Vi skaber synlighed og netværk på frivilligområdet

Rødovre Kommune vil medvirke til at synliggøre det frivillige sociale arbejde i lokalområdet samt til at skabe netværk på tværs af foreningerne på området.

Dialogmøder (videreført fra 2015)

Baggrund

Det bedste grundlag for et samarbejde skabes gennem personlige møder og dialog. Det er også vigtigt for samarbejdet, at der er fokus på at afstemme forventningerne til hinanden og være åbne for vidensdeling, sparring, koordinering og idéudveksling. I samarbejde med Rødovre Frivilligcenter vil vi derfor invitere de lokale foreninger til dialogmøder, hvor der sættes fokus på et delområde eller tema.

Indsats

- Vi vil i samarbejde med Rødovre Frivilligcenter udvikle dialogmødet som metode og samarbejdsform. Der afholdes blandt andet et dialogmøde med de lokale frivillige foreninger om deres rolle i forhold til integration af flygtninge. Rødovre Kommune står for opsamling af input ved dialogmøderne.

Gevinst

Dialogmøderne styrker samarbejdet mellem Rødovre Kommune og de frivillige sociale foreninger samt giver indsigt i, hvad der optager foreningerne, og hvordan vi kan bidrage. Derudover styrker det netværket mellem foreningerne.

Øget samarbejde og vidensdeling mellem foreninger (ny indsats)

Baggrund

De frivillige sociale foreninger i Rødovre arbejder med og for mange forskellige målgrupper, og de kan have meget forskellige formål og typer af aktiviteter. Men mange af dem har det tilfælles, at de har begrænsede ressourcer, både i form af frivillige og i forhold til økonomi. De forskellige foreninger har med tiden oparbejdet forskellige kompetencer og viden om deres område, og flere foreninger har efterspurgt, at de bliver bedre til at hjælpe hinanden. For at styrke netværksdannelsen og det tværgående samarbejde er 'Grobund for netværk og samarbejde på tværs' også udpeget til særligt indsatsområde i 2016 på Social- og Sundhedsudvalgets møde den 15. september (sag nr. 63).

Indsats

- Vi vil i samarbejde med Rødovre Frivilligcenter arbejde på at kortlægge samarbejdsmuligheder mellem foreningerne og mellem 'cirkler' af foreninger med interessefællesskaber. Samtidig understøttes chan-

cerne for, at foreningerne får øje på muligheder for samarbejde om f.eks. fælles informationsmateriale og fælles debatarrangementer. De specifikke samarbejder afhænger af foreningernes vilje og lyst til at indgå i dem afhængig af ressourcer og foreningsprioriteter.

Gevinst

Der er meget at vinde ved at arbejde sammen på tværs og støtte hinanden; det giver mulighed for erfaringsudveksling og vidensdeling, og det kan være med til at udvikle nye aktiviteter, tilbud og løsninger.

Plads til alle i foreningerne (ny indsats)

Baggrund

Alle kan bidrage med noget. Og det giver værdi, glæde og muligheder at være en del af foreningslivet – derfor skal vi skabe mulighederne for at alle, der ønsker at deltage, kan deltage.

Der er en stigende tendens til, at det primært er veluddannede og personer i arbejde, der er frivillige, mens mennesker med sociale udfordringer i stigende grad står uden for. Eksempelvis har kun 21 procent af de ikke-vestlige indvandrere i Danmark været frivillige inden for det seneste år. Der er også en tendens til, at der er færre unge frivillige og flere ældre. Samtidig er der en sammenhæng mellem uddannelse og frivilligt arbejde. Blandt gruppen med lange videregående uddannelser er andelen af frivillige på 51 procent, mens andelen er på 28 procent blandt folk med en kort videregående uddannelse.

Åbne fællesskaber og mangfoldig inklusion handler om at gøre op med de potentielle barrierer, der kan være for deltagelse på baggrund af fx handicap, etnisk oprindelse, alder og køn.

Indsats

- Vi vil gå i dialog med foreningerne om mangfoldig inklusion. Det handler blandt andet om at gøre foreningerne kendte blandt flere samfundsgrupper, at rekruttere medlemmer, frivillige og brugere med forskellige baggrunde, og at skabe gode forhold for deltagelse for alle i foreningen. Arbejdet vil foregå i samarbejde med Rødovre Frivilligcenter.

Gevinst

Det kan give nye muligheder for de foreninger, der har et aktuelt behov for at rekruttere nye aktive medlemmer. Ligesom en mangfoldighed af ressourcer og perspektiver kan skabe udvikling i foreningerne og gøre dem stærkere ved at tilføre ny viden. Dertil kommer, at rummelige og mangfoldige foreningsfællesskaber er med til at skabe øget lighed og styrke sammenhængskraften i lokalsamfundet.

Strategimål 3: Nye alliancer – Rødovre Kommune vil indgå partnerskaber med socialøkonomiske virksomheder

Politikken på det frivillige sociale område indeholder et strategimål om at indgå partnerskaber med socialøkonomiske virksomheder. En socialøkonomisk virksomhed er en privat virksomhed, der tjener penge på almindelige markedsvilkår med det formål at fremme særlige sociale og samfundsgavnige formål. Vi har dog ikke et snævert fokus på udelukkende at indgå partnerskaber med socialøkonomiske virksomheder. Vi er også åbne overfor at indgå samarbejder i øvrigt med andre aktører. Rødovre Kommune vil gerne indbyde frivillige sociale foreninger til at løse konkrete sociale og sundhedsrelaterede problemer til gavn for borgerne.

Konkrete samarbejder kan udformes på forskellige måder og have forskellig karakter. Samarbejdet kan være af mere eller mindre formel og konkret karakter. Eksempelvis kan et samarbejde spænde fra en uformel dialog og vidensdeling til konkrete samarbejdsaftaler og skriftliggjorte partnerskaber.

På det frivillige sociale område har Rødovre Kommune sparsomme erfaringer med partnerskaber og formelle samarbejder, og derfor handler indsatsen i 2016-17 om at høste flere erfaringer og opbygge viden eksempelvis om hvilke socialøkonomiske virksomheder og andre relevante samarbejdsparter, der findes lokalt, og om at indgå samarbejdsaftaler, der hvor det giver mening.

Knytte lokale virksomheder og frivillige sociale foreninger tættere sammen (videreført fra 2015)

Baggrund

Vi vil gerne medvirke til at bringe de lokale virksomheder og sociale foreninger tættere sammen til gavn for borgerne.

Mange virksomheder arbejder allerede i dag med forskellige former for social ansvarlighed. Medarbejderne kan fx deltage i enkeltstående aktiviteter, hvor de deltager i et arrangement, hjælper med at male og renovere foreningens lokaler, arrangerer et virksomhedsbesøg eller afholder et kursus for foreningens frivillige. Medarbejderne kan også varetage løbende opgaver, hvor de i højere grad indgår i foreningens drift ved at hjælpe med IT, kommunikation og PR eller økonomisk og juridisk bistand.

Der er flere grunde til at samarbejde. Virksomheden tager et socialt ansvar, styrker sit omdømme og image samt opnår lokal forankring. Foreningen får adgang til nye kompetencer og muligheder, nye og anderledes frivillige samt netværk og alternativ finansiering.

Indsats

- Vi vil drøfte med Rødovre Frivilligcenter, hvilke initiativer vi sammen kan tage for at knytte lokale virksomheder og frivillige sociale foreninger tættere. Det handler eksempelvis om:
 - o At undersøge hvilke virksomheder, der kunne være interesserede i at støtte det frivillige sociale arbejde eller indgå samarbejde med en forening
 - o At afklare hvordan man konkret kommer i gang med at tænke ud over egen ramme og få øje på andre relevante aktører, som kunne være fordelagtige at samarbejde med
 - o At afklare hvordan man konkret samarbejder med aktører, som ofte har et andet afsæt og en anden motivation.

Gevinst

Som frivillig social forening, socialøkonomisk virksomhed og offentlig myndighed har vi vidt forskellige rammer og handlemuligheder. Et samarbejde på tværs af sektorer kan føre til nye bæredygtige løsninger.

Samarbejde om integrationen (ny indsats)

Baggrund

Landsantallet af flygtninge er steget, og det har betydet, at Rødovre Kommune i 2016 skal modtage 31 personer, hertil kommer familiesammenførte personer. Fra tidligere at være såkaldt 0-kommune på grund af et relativt højt antal flygtninge og indvandrere bosiddende i Rødovre Kommune, må komme der i årene fremover et øget antal flygtninge og familiesammenførte til flygtninge.

I takt med dette vokser integrationsopgaven. Civilsamfundet er en vigtig aktør i integrationsarbejdet, og deres bidrag er afgørende for en succesfuld integration. Rødovre Kommune vil derfor arbejde for et velfungerende samarbejde med civilsamfundet på dette område.

Indsats

- Vi vil fortsætte og udvide samarbejdet med Røde Kors om netværksfamilier og tilbud til netværksfamilier. Vi vil undersøge, om samarbejdet også kan inkludere afvikling af introkurser for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, der skal klæde dem på til livet i Danmark.
- Styregruppen i Kærene har tilbudt at samarbejde med Rødovre Kommune om integrationen af de flygtninge, som boligplaceres i området. Der tages kontakt til styregruppen med henblik på at afklare, hvad

det konkrete samarbejde skal bestå i.

- Foreningshusets bestyrelse har tilkendegivet, at de gerne vil indgå i et samarbejde med kommunen om at motivere flygtninge og familiesammenførte til at tage aktiv del i foreningslivet. Dette er i tråd med flere af de aktiviteter, der allerede finder sted i foreningshuset som fx foredrag, uddannelsesrådgivning og "Kend din by" samt formidling af egne erfaringer. Der kan stilles lokaler til rådighed, og der vil kunne være frivillige mentorer. Vi vil kontakte bestyrelsen med henblik på at afklare, hvilke aktiviteter vi skal samarbejde om.
- Flere kommuner har indledt et samarbejde med frivillige flygtninge om forskellige opgaver relateret til modtagelse og integration af andre nyankomne flygtninge, fx som byguiden eller mentorer. Vi vil i samarbejde med Rødovre Frivilligcenter undersøge mulighederne for, at flygtningene selv kan bidrage til civilsamfundet ved at være frivillige.

Gevinst

De frivillige foreninger kan med deres forskellige indsatser bidrage til en succesfuld integration, herunder blandt andet den generelle samfundsintroduktion og sprogviklingen.

Strategimål 4: Vi støtter det frivillige sociale arbejde økonomisk

Hvert år afsætter Kommunalbestyrelsen midler til det frivillige sociale arbejde. Beløbets størrelse fastsættes ved den årlige budgetforhandling.

Styrke de politisk prioriterede indsatsområder (videreført fra 2015)

Baggrund

Social- og Sundhedsudvalget udpeger hvert år politisk prioriterede indsatsområder, som vi gerne ser ansøgninger til. Indsatsområderne sætter pejlemærker for Kommunalbestyrelsens visioner på området og tjener samtidig som inspiration til temaer for de årlige arrangementer. Samtidig er vi bevidste om, at frivilligheden har sin egen logik og ikke lader sig diktere. Af den grund angiver politikken også, at der kan søges midler til aktiviteter bredt.

Indsats

- Vi vil undersøge, hvordan vi kan modtage flere ansøgninger inden for indsatsområderne, herunder om det hjælper at udarbejde et oplæg specifikt til formidling af indsatsområderne.

Gevinst

Indsatsområderne er et forsøg på at skabe sammenhæng mellem de frivillige sociale indsatser og Kommunalbestyrelsens visioner for området.

Uddannelsesforløb (videreført fra 2015)

Baggrund

I efteråret 2014 tilbød vi et uddannelsesforløb for de frivillige sociale foreninger for at give inspiration til og kvalificere foreningsarbejdet. Evalueringen var meget positiv, og deltagerne angav, at de havde haft stort udbytte af undervisningen. Kurserne skulle give inspiration til bestyrelsesarbejdet i de frivillige foreninger og klæde bestyrelsesmedlemmerne på til bedre at kunne håndtere nogle af de udfordringer, de står over for i deres daglige bestyrelsesarbejde. På den baggrund blev det besluttet også at udbyde kurserne i 2016.

Indsats

- Vi tilbød i vinteren 2016 et uddannelsesforløb med fokus på rekruttering og fastholdelse for bestyrel-

sesmedlemmer. Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse med henblik på at vurdere, om der også i 2017 skal afsættes midler til kursusforløb, herunder hvilke emner der kunne være relevante.

Gevinst

Ved at tilbyde gratis kurser og dermed bakke op om de frivillige sociale foreningers arbejde er vi med til at sikre, at vi fortsat har dygtige og velfungerende foreninger i kommunen.